

Covid-19 – tartuntatauti, joka muutti maailmaa

Markku Broas

Infektiolääkäri

22.10.2020

Covid-19

- Ensimmäiset tiedot uudesta tuntemattomasta tartuntataudista Kiinan Wuhanista levisivät maailmalle joulukuun 2019 lopulla
- 12 January 2020 China publicly [shared](#) the genetic sequence of COVID-19.
- Suomessa ensimmäinen Covid-19 tapaus todettiin Rovaniemellä 28.1 otetussa kiinalaispotilaan näytteessä

- 30.01.2020 WHO ilmoitti Covid -19 epidemian yleiseksi terveysvaaratilanteeksi

‘the Director-General accepted the recommendation and declared the novel coronavirus outbreak (2019-nCoV) a **Public Health Emergency of International Concern** (PHEIC). This is the 6th time WHO has declared a PHEIC since the International Health Regulations (IHR) came into force in 2005.’

- 11.03.2020 WHO julisti Covid-19 epidemian pandemiaksi
- 'deeply concerned both by the alarming levels of spread and severity, and by the alarming levels of inaction, WHO made the assessment that **COVID-19 can be characterized as a pandemic**'

- Euroopan epidemia lähti voimakkaasti etenemään Italiasta, Ranskasta, Espanjasta ja Itävallan Tirolista ja levisi nopeasti ympäri Eurooppaa
- Suomessa Covid-19 tapauksia alkoi ilmaantua helmikuun lopulla ja huippu oli 4.-6.4.2020
- Nyt epidemian on Euroopassa ja Suomessa uudelleen kiihtymässä

Covid-19

- Suomi poikkeustilaan, valmiuslaki voimassa
16.3.2020 – 15.6.202
- Uudenmaan eristys 28.3 – 15.4.2020
- Koulut eräopetukseen
- Laaja siirtyminen etätyöhön
- Ravintolat ja kahvilat kiinni
- Huomattavat taloudelliset tuet
poikkeusoloista kärsineille elinkeinon alueille

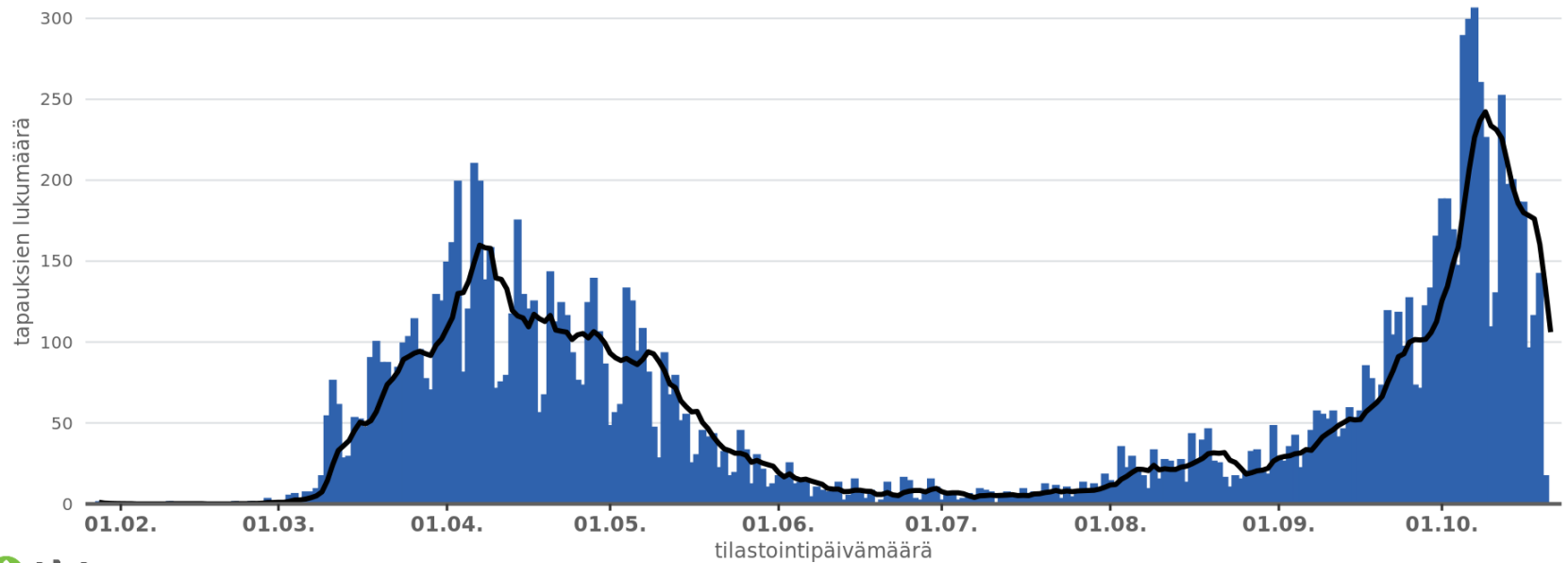
Covid-19

- Maailmalta saadun kokemuksen perusteella Covid-19 aiheuttaa vakavaa sairastumista yli 70-vuotiailla ja riskiryhmään kuuluvilla
- Taudin normaali eteneminen johtaa terveydenhuollon kapasiteetin ylikuormittumiseen: osastopaikat, tehopaikat
- Tauti aiheuttaa huomattavaa lisäkuolleisuutta
- Suomessa 22.20.2020 mennessä 14 071 tautitapausta ja kuolleita 355
- Ruotsissa 103 200 ja kuolleita 5 929 (n 8 kertainen Suomeen verrattuna)

Covid-19 epidemia Suomessa

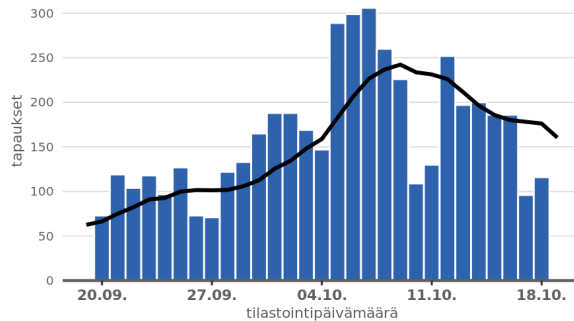
Suomessa todetut COVID-19 -tapaukset tilastointipäivän mukaan

mustalla viivalla seitsemän päivän liukuva keskiarvo

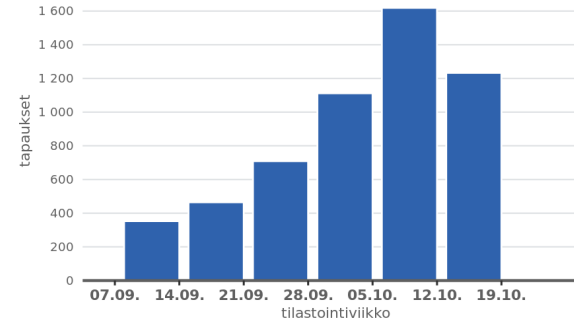

Covid-19 epidemia Suomessa, syksy 2020

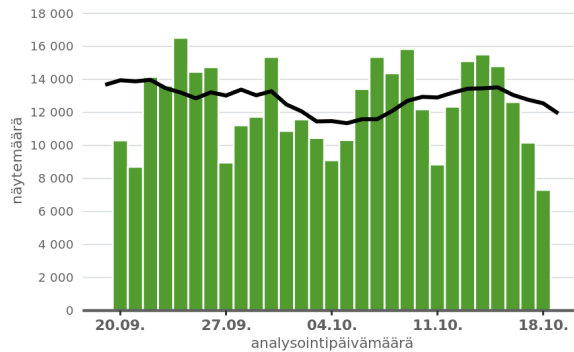
Todetut COVID-19 -tapaukset päivittäin

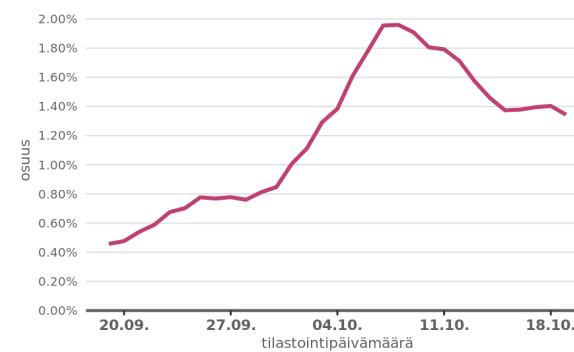
Todetut COVID-19 -tapaukset kalenteriviikoittain

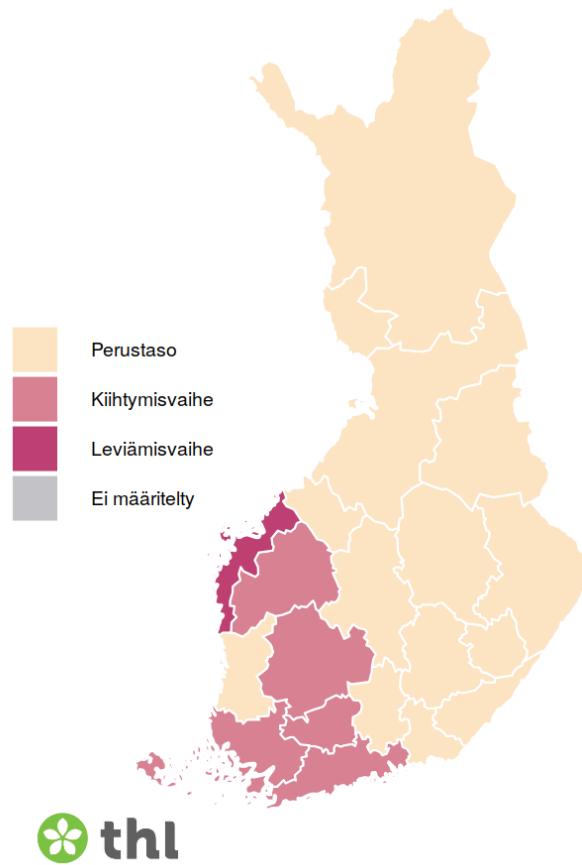
Analysoidut COVID-19 näytteet

Positiivisten näytteiden osuus testatuista

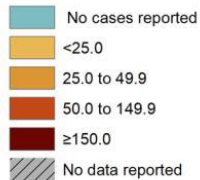
Sairaanhoitopiirien kokonaisarvio epidemiatilanteesta 14.10.2020

Covid-19 Eurooppa syksy 2020

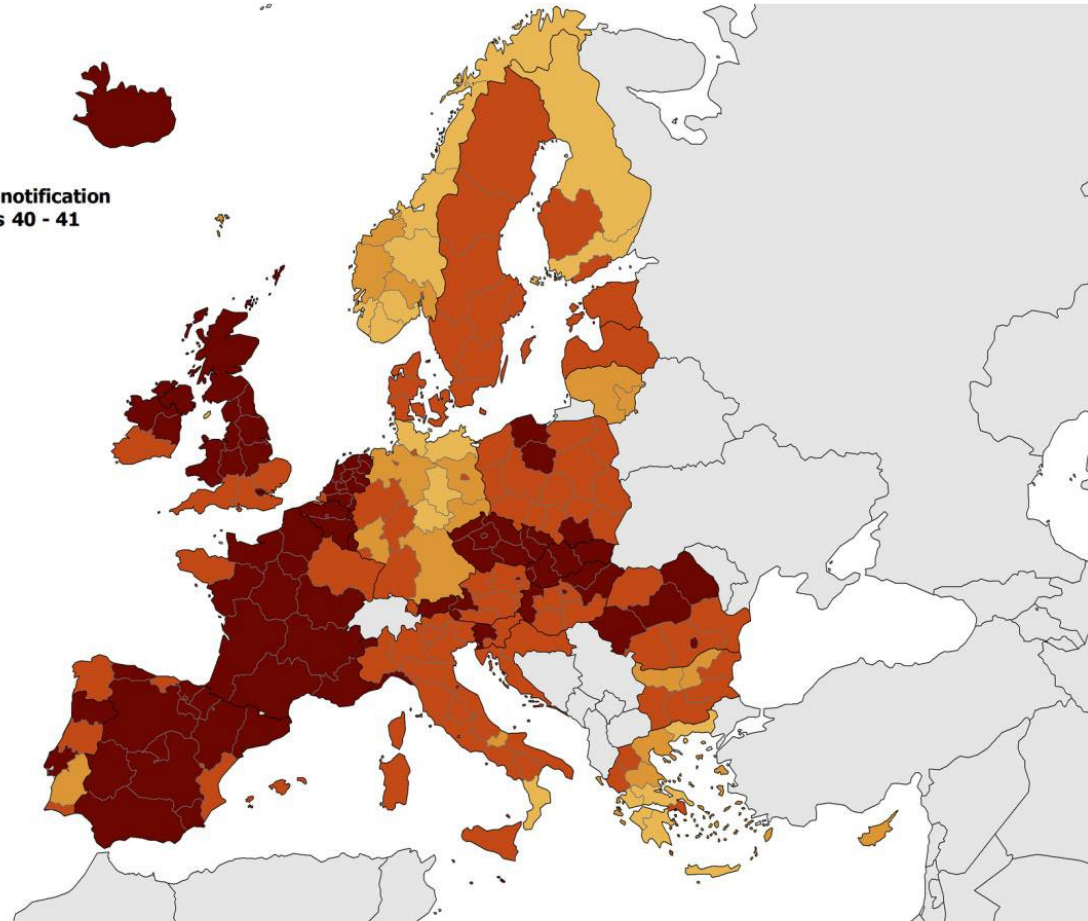
14-day COVID-19 case notification rate per 100 000 weeks 40 - 41

Regions not visible in the main map extent

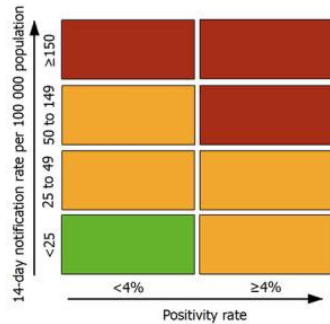
Countries not visible in the main map extent

Covid-19 ilmaantuvuus ja positiivisten osuus testatuista

14-day notification rate and test positivity for EU, EEA and UK weeks 40 - 41

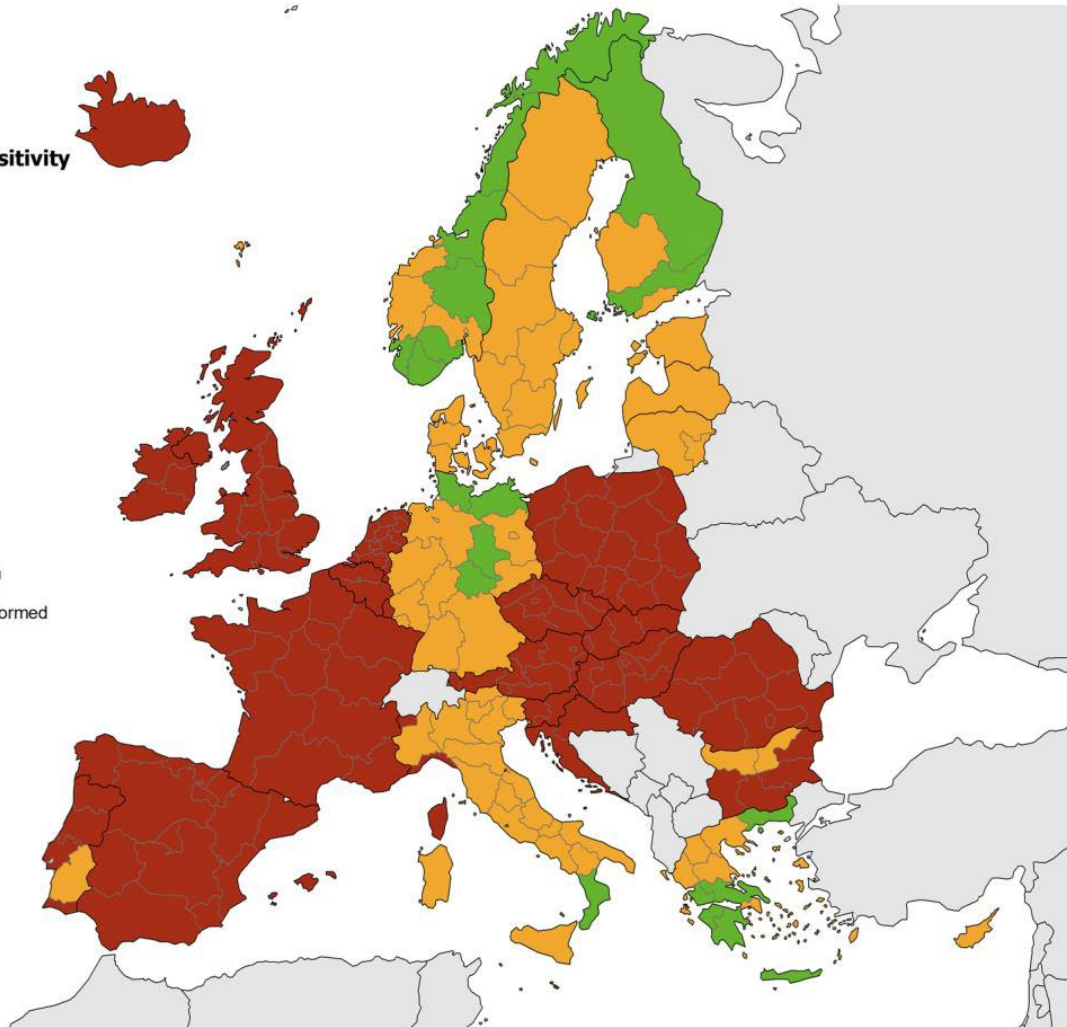
- Testing rate < 300 per 100 000 population
- No data available on number of tests performed

Regions not visible in the main map extent

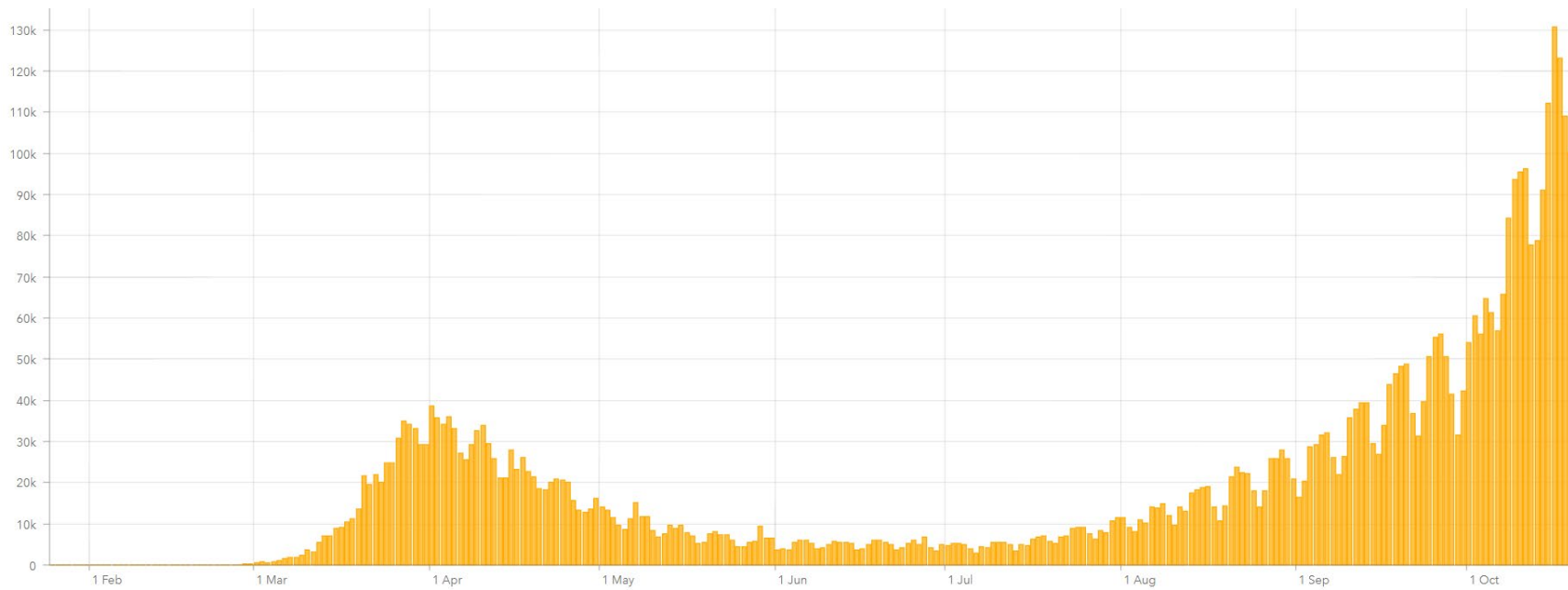
- Azores
- Canary Islands
- Greenland
- Madeira

Countries not visible in the main map extent

- Malta
- Liechtenstein

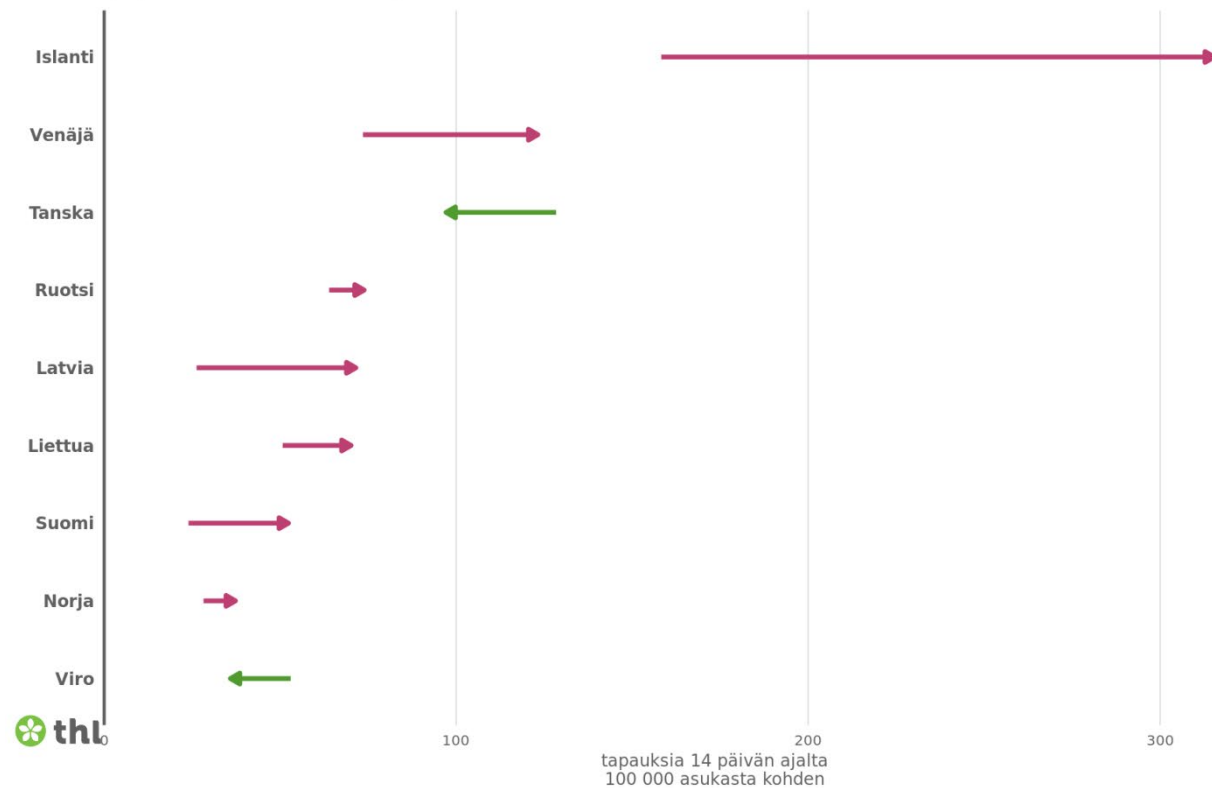
EU/EEA tilanne 19.10.2020

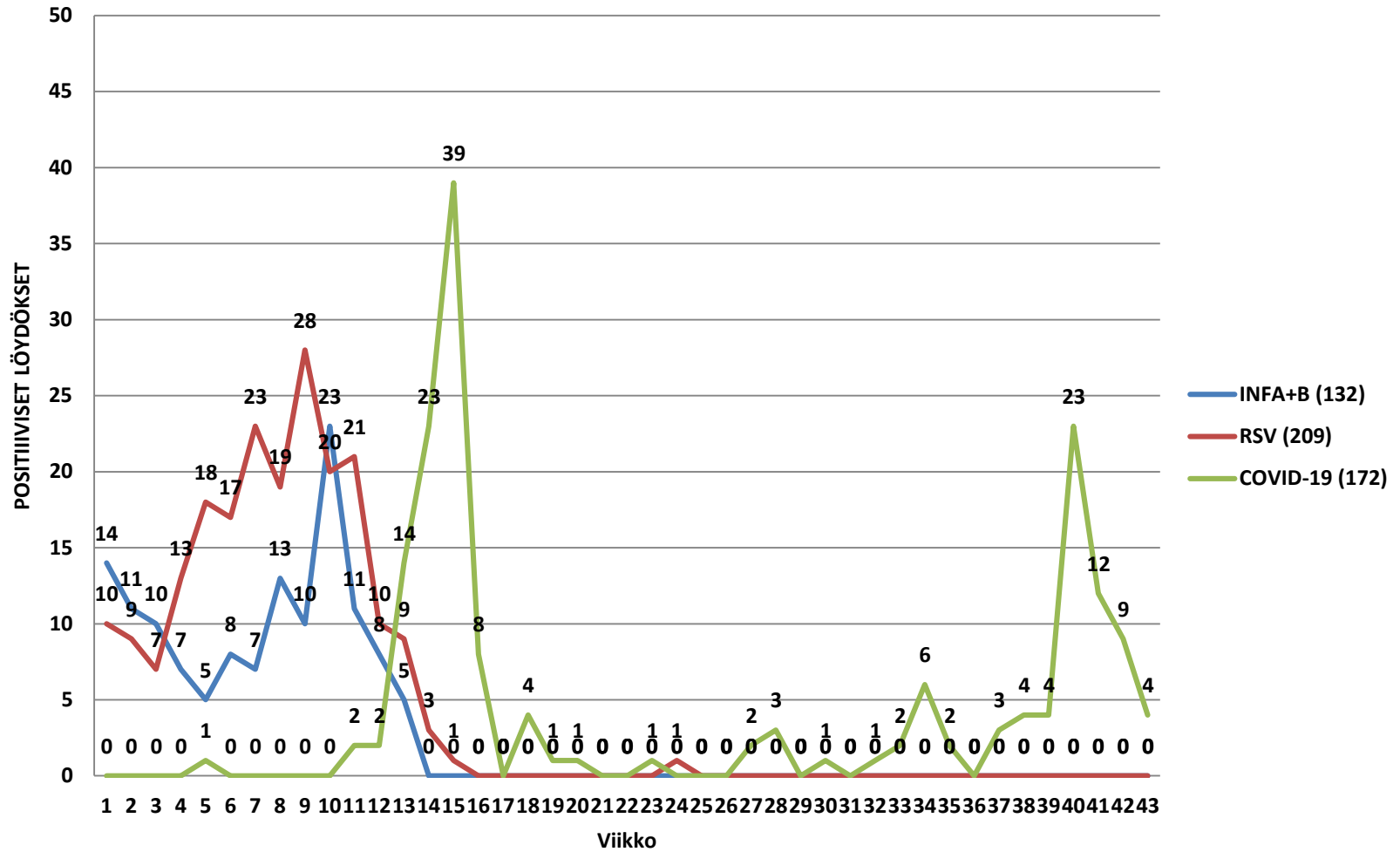
Suomen naapureiden epidemiologinen tilanne 18.10.2020

Todettujen COVID-19 tapausten ilmaantuvuuden muutos neljän viikon seurantajaksolla

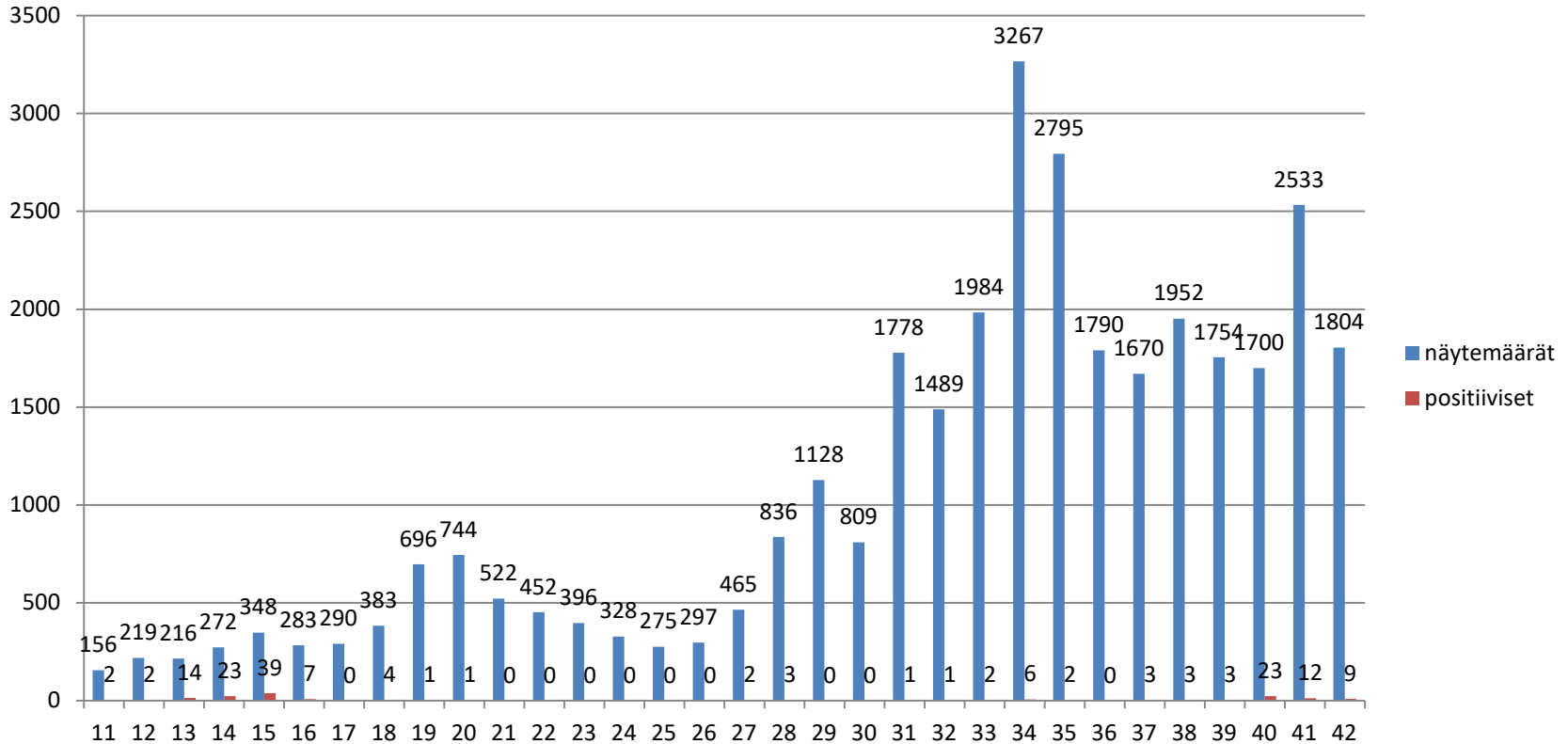
ajanjakso 05.10-18.10 verrattuna jaksoon 21.09-04.10

Hengitystieinfektiölöydösten määrät LSHP alueella viikoittain 1.1.2020 lähtien

Covid-19 Positiiviset ja näytemäärät viikoittain

Viikosta 41 alkaen mukana myös Mehiläisessä otetut näytteet.

Epidemian vaiheiden kuvaus

- **Tilanteen luokittelu toimintasuunnitelmassa**
 - 1. Perustaso** - vastaa Suomen tilannetta keskikesällä 2020.
 - a. tartuntojen ilmaantuvuus on alhainen
 - b. kotoperäisten tartuntojen osuus on pieni.

Epidemian vaiheiden kuvaus

2. Kiihtymisvaiheessa

- a. tartuntojen alueellinen ilmaantuvuus on noussut:
- 7 vrk tapaussumma on suuruusluokkaa $> 6-15/100\ 000$ asukasta ja
- 14 vrk tapaussumma on suuruusluokkaa $> 10-25/100\ 000$ asukasta
- b. positiivisten näytteiden osuus on $> 1\%$
- c. ajoittain esiintyy paikallisia ja alueellisia tartuntaketjuja
- d. tartunnanlähteet ovat kuitenkin pääsääntöisesti jäljitettävissä
- e. sairaalahoidon tarpeeseen pystytään vastaamaan ilman erityistoimia

Epidemian vaiheiden kuvaus

3. Leviämisvaiheessa

- a. tartunnat leviävät väestössä alueellisesti tai laajemmin:
- 7 vrk tapaussumma on suuruusluokkaa $> 12-25/100\ 000$ asukasta ja
- 14 vrk tapaussumma on suuruusluokkaa $> 18-50 /100000$ asukasta
- b. tapausten päivittäinen kasvunopeus on $> 10\%$
- c. positiivisten näytteiden osuus on $> 2\%$
- d. alle puolet tartunnanlähteistä on jäljitettävissä
- e. sairaalahoidon ja tehohoidon tarve kasvaa voimakkaasti.

Covid-19 perusvaihe

- Perusvaihe Lapin shp:
 - Etätyösuositus
 - Yli 50 henkilön kokoontumisiin tulee laatia turvallisuusohjeet (turvavälit, käsihygienia, maskit)
 - Alueella voimassa maskisuositus kaikissa julkisissa sisätiloissa ja kulkuneuvoissa, joissa ei voida pitää turvaväliä
 - Ravintoloiden aukioloaikoja rajoitettu: suljetaan klo 01 ja anniskelu loppuu klo 24 – uusi laki valmisteilla

Covid-19 kiihtymisvaihe

- Alueellinen suositus yli 20 hengen yleisötilaisuuksien välttämiseksi
- Yleisötilaisuuksien osanottajamäärä rajataan puoleen normaalista
- Kaikki harrastustilaisuudet järjestetään, niin osallistujat ja seurueet voivat välttää lähikontaktia
- Ravintolat auki klo 23 ja anniskelu loppuu klo 22 ja enintään puolet asiakaspaikoista käytössä
- Korkeakoulut siirtyvät etäopetukseen
- Maskin käyttö kaikissa sisätiloissa, joissa ei voida pitää turvaväliä ja lisäksi maskinkäyttö toisen asteen oppilaitoksiin ja korkeakouluihin

Covid-19 leviämisvaihe

- Alueellinen suositus / kieltö (kunta tai AVI julkiset kokoontumiset) yli 10 henkilön tilaisuuksien välttämiseksi
- Ryhmäharrastustoiminta keskeytetään kokonaan (lasten ja nuorten harrastuksissa käytetään erityistä harkintaa)
- Tarvittaessa julkiset tilat suljetaan kokonaan
- Toisen asteen oppilaitokset siirtyvät etäopetukseen
- Maskin käyttö laajenee yläkouluista ylöspäin